

หลักเกณฑ์การดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๖/๕๗ (ครั้งที่ ๑)

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรได้มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น สร้างอำนาจต่อรองในการขายข้าวเปลือก
- ๑.๒ เพื่อยกระดับรายได้และลดช่องว่างรายได้ รวมทั้งเพิ่มการใช้จ่ายของเกษตรกร
- ๑.๓ เพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการขยายตัวของภาคการบริโภคภายใน รวมทั้งสร้างความแข็งแกร่งและความมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจจากการบริโภคภายในประเทศและการพึ่งพาตนเอง
- ๑.๔ เพื่อรักษาวินัยทางการเงินและการคลังของประเทศ

๒. วิธีดำเนินการ

๒.๑ เกษตรกรผู้มีสิทธิจำนำ เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติกำหนด โดยกำหนดให้เฉพาะเกษตรกรเท่านั้นที่มีสิทธิในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว และจะต้องมีการดำเนินการดังนี้

(๑) มีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งผ่านกระบวนการตามขั้นตอน ๑) การรับคำร้องขึ้นทะเบียนจากเกษตรกรที่เป็นผู้เพาะปลูกข้าวในฤดูการผลิตนาปี ปี ๒๕๕๖/๕๗ (ครั้งที่ ๑) ๒) การประชุมโดยเกษตรกรต้องเข้าร่วมประชุมเพื่อรับการตรวจสอบข้อมูลและแสดงตนด้วยตนเอง ๓) ต้องผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบระดับตำบล ซึ่งประกอบด้วยปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้แทน ธ.ก.ส. ผู้แทนสภาเกษตรกร กำนัน/หรือผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล ๔) เกษตรกรลงชื่อรับรองตนเองพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือปลัดเทศบาลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อรับรอง ๕) มีข้อความระบุว่าข้าวเปลือกที่นำมาเข้าร่วมโครงการเป็นของเกษตรกรจริง กรณีนำข้าวเปลือกของบุคคลอื่นมาสวมสิทธิ์เข้าร่วมโครงการจะมีความผิดฐานฉ้อโกงมีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และจะไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากทางรัฐบาลต่อไป กรณีข้ามเขตเกินกว่าระดับตำบลจะต้องได้รับอนุมัติจากจังหวัดพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรก่อนนำข้าวเปลือกมาเข้าร่วมโครงการ ๖) กำหนดระยะเวลาในการใช้หนังสือรับรองเกษตรกร กรณีรับจำนำไปประหวัดก่อนหรือหลัง ๓๐ วัน และรับจำนำยั้งฉกเกษตรกรก่อนหรือหลัง ๖๐ วัน นับจากวันเก็บเกี่ยวที่ระบุในหนังสือรับรอง ทั้งก่อนและหลังที่ระบุในหนังสือรับรอง และ ๗) ให้ระบุเลขที่เอกสารสิทธิที่ราชการออกให้ เพื่อใช้ในการจำนำข้าว

ทั้งนี้ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้มงวดกวดขันในการตรวจสอบข้อเท็จจริงในการขึ้นทะเบียนการเพาะปลูกเพิ่มขึ้น

(๒) เป็นข้าวเปลือกที่เกษตรกรเพาะปลูกเองในช่วงนาปีการผลิต ๒๕๕๖/๕๗ (ครั้งที่ ๑) และเกษตรกรต้องนำมาจำนำด้วยตนเอง โดยกำหนดปริมาณรับจำนำข้าวเปลือกของเกษตรกรแต่ละราย คำนวณตามพื้นที่เพาะปลูก ผลผลิตเฉลี่ยรายจังหวัดที่ได้จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและผลผลิตรวมของเกษตรกรตามหนังสือรับรองที่กรมส่งเสริมการเกษตรออกให้เกษตรกรเป็นข้อมูลประกอบ

(๓) เป็นลูกค้ำของ ธ.ก.ส.

(๔) ให้ใช้เลขที่เอกสารสิทธิที่ราชการออกให้เป็นข้อมูลหลักในการรับจำนำหรือตามมติคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติหรือคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าว มีมติตามความเหมาะสม

๒.๒ พื้นที่รับจำนำ เกษตรกรสามารถจำนำข้าวเปลือกได้ในพื้นที่จังหวัดของตนเองเท่านั้น ยกเว้นพื้นที่ตำบลที่เป็นเขตติดต่อกันของเกษตรกรและจุดรับจำนำ

๒.๒.๑ การจำนำข้ามเขตจังหวัดของเกษตรกร กรณีจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรจะจำนำข้ามเขตจังหวัดเกินกว่าระดับตำบลที่เป็นเขตติดต่อกันได้ โดยให้คณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการรับจำนำระดับจังหวัดที่เป็นพื้นที่เพาะปลูกในจังหวัดนั้นของเกษตรกรพิจารณา ดังนี้

(๑) คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด สามารถพิจารณาอนุมัติให้เกษตรกรจำนำข้ามเขตจังหวัดเกินกว่าระดับตำบลที่เป็นเขตติดต่อกันเป็นระดับอำเภอที่เป็นเขตติดต่อกันของเกษตรกร โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบ

จากจังหวัดเขตติดต่อก่อน และให้แจ้งประสานจังหวัดที่เป็นเขตติดต่อและฝ่ายเลขานุการ กชช. ทราบต่อไป ทั้งนี้ จังหวัดที่เป็นเขตติดต่อเมื่อได้รับแจ้งจากจังหวัดที่เป็นพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรจะต้องประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรทันที

(๒) กรณีจังหวัดจะให้เกษตรกรจำนำข้าวเขตจังหวัดเกินกว่าระดับอำเภอที่เป็นเขตติดต่อให้เสนอเหตุผลความจำเป็นแจ้งฝ่ายเลขานุการ กชช. เพื่อเสนอให้คณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวพิจารณาต่อไป

๒.๒.๒ การรับจำนำข้าวเขตของโรงสี คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด จะต้องสำรวจปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกที่ออกสู่ตลาดในแต่ละช่วงเวลาว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด เพื่อวิเคราะห์และประเมินว่าปริมาณข้าวที่ออกสู่ตลาดกับจำนวนโรงสีที่จะรองรับในแต่ละช่วงเวลาเพียงพอหรือไม่ เพื่อไม่ให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน และสามารถออกใบประทวนให้เกษตรกรได้ภายใน ๓ วันทำการ หากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นในการเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ ขอให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีจังหวัดสามารถจัดหาโรงสีที่อยู่ในจังหวัดเดียวกันไปเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ภายในจังหวัดเดียวกันได้ ให้คณะอนุกรรมการระดับจังหวัดพิจารณาอนุมัติและเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ของโรงสีภายในจังหวัดเดียวกัน และแจ้งประสาน อคส. อ.ต.ก. ธ.ก.ส. ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ การออกใบประทวน การจ่ายเงินให้แก่เกษตรกร และรายงานฝ่ายเลขานุการ กชช. ทราบต่อไป

(๒) กรณีจังหวัดไม่มีโรงสีเข้าร่วมโครงการหรือเข้าร่วมโครงการรับจำนำน้อยไม่เพียงพอและไม่สามารถจัดหาโรงสีในจังหวัดไปเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ได้ ให้แจ้ง อคส./อ.ต.ก. และฝ่ายเลขานุการ กชช. พร้อมทั้งให้เสนอความเห็น เพื่อให้ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวในการอนุมัติโรงสีที่จะมาเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ โดยจะพิจารณาจัดหาโรงสีในภาคเดียวกันเข้าดำเนินการก่อน หากไม่มีโรงสีในภาคเดียวกันจะพิจารณาจัดหาโรงสีในภาคอื่นเข้าดำเนินการเป็นลำดับถัดไป และฝ่ายเลขานุการแจ้งให้จังหวัด อคส. อ.ต.ก. ธ.ก.ส. ดำเนินการต่อไป

(๓) กรณีโรงสีที่ได้รับอนุมัติให้ไปเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว คณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวหรือคณะทำงาน จะพิจารณาคัดสรรโรงสีเข้าไปเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสมและแจ้งให้จังหวัด อคส. อ.ต.ก. และ ธ.ก.ส. ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ในการเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ (ในเขตจังหวัดเดียวกันและนอกเขตจังหวัด) ให้สามารถเปิดจุดรับจำนำได้ไม่เกิน ๓๐ วัน กรณีจะให้เปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่เกินกว่าที่กำหนดให้คณะอนุกรรมการระดับจังหวัดเสนอเหตุผลความจำเป็นแจ้งฝ่ายเลขานุการ กชช. เพื่อเสนอคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ การคัดสรรโรงสีเข้าไปเปิดจุดนอกพื้นที่ให้พิจารณาจากหลักเกณฑ์ ดังนี้ (๑) มีการเปิดจุดรับจำนำในพื้นที่แล้ว (๒) เคยเปิดจุดรับจำนำทั้งในและนอกพื้นที่ โดยสามารถดำเนินการรับจำนำทุกขั้นตอนด้วยความเรียบร้อย จะพิจารณาเป็นลำดับแรก รวมทั้งระยะทางจากโรงสีถึงจุดรับจำนำนอกพื้นที่ (๓) ประวัติการเข้าร่วมโครงการที่ผ่านมาจะได้รับการจัดเกรดเป็นโรงสีเกรด A และ (๔) ต้องมีศักยภาพในการสีแปรสภาพและส่งมอบข้าวตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งโรงสีต้องมีการวางค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๒.๓ การรับจำนำ

๒.๓.๑ การรับจำนำย้งฉาง ให้ ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานหลักในการรับจำนำที่ย้งฉางเกษตรกร โดยได้รับค่าบริหารและดำเนินการเช่นเดียวกับปี ๒๕๕๕/๕๖ โดยให้มีการรับจำนำเฉพาะในย้งฉางที่ได้มาตรฐานและมีการดูแลรักษาที่ดี ซึ่งในอดีตไม่เคยมีปัญหาสร้างความเสียหายให้กับภาครัฐ โดยรับจำนำในย้งฉางเกษตรกรเฉพาะข้าวเปลือกหอมมะลิ และข้าวเปลือกเหนียวเท่านั้น ซึ่งเกษตรกรจะได้รับราคารับจำนำที่ย้งฉางตามที่กำหนดตามชนิดข้าว

๒.๓.๒ การรับจํานำใบประทวน ให้ อคส./อ.ต.ก. รับฝากและออกใบประทวนให้โรงสีที่เข้าร่วมโครงการรับจํานำข้าวเปลือกจากเกษตรกร โดยให้โรงสีแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารเก็บไว้ในโกดังกลาง/ไซโลที่เช่าจัดเก็บ โดย อคส./อ.ต.ก. และ/หรือส่งมอบให้ผู้ซื้อ

ทั้งนี้ ให้ อคส./อ.ต.ก. จัดทำใบประทวนสินค้าให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในการรับจํานำข้าวเปลือกจากเกษตรกร โดยให้มีการระบุข้อมูล ชนิด ปริมาณข้าว การวัดความชื้น สิ่งเจือปน และการวัดกรัมข้าว (เฉพาะข้าวเปลือกหอมมะลิ หอมจังหวัด ปทุมธานี ๑ และข้าวเปลือกเหนียว) ตามที่ตรวจสอบได้จริงก่อนนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดต่อไป

๒.๔ การเข้าร่วมโครงการของโรงสี

๒.๔.๑ โรงสีทั่วไปต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ได้รับการจัดเกรดว่าให้ความร่วมมือทางราชการสูง

(๒) มีเครื่องมือและอุปกรณ์ครบถ้วน ดังนี้

(ก) เครื่องชั่งน้ำหนักรถบรรทุก โดยใช้ระบบดิจิตอล

(ข) เครื่องวัดความชื้นข้าวอย่างน้อย ๒ เครื่อง

(ค) เครื่องมือตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือกที่เพียงพอต่อการใช้งาน

(ง) เครื่องอบลดความชื้นหรือลานตาก

(จ) มีการเพิ่มกล้องวงจรปิดที่มีระบบประสิทธิภาพสูงมากขึ้น โดยจะต้องติดตั้งไว้ในบริเวณที่สามารถบันทึกภาพกิจกรรมการดำเนินการรับจํานำข้าวเปลือกจากเกษตรกรอย่างน้อย ๓ จุด ได้แก่ การชั่งน้ำหนัก การวัดความชื้นและสิ่งเจือปน รวมทั้งจุดที่เจ้าหน้าที่ประจำจุดรับจํานำปฏิบัติการด้วย จุดอื่นๆ ที่สามารถดำเนินการได้ในการตรวจสอบคุณภาพข้าว การจัดทำเอกสารหลักฐาน และสถานที่เก็บข้าวตามโครงการให้เห็นได้ชัดเจนและสามารถใช้งานได้ตลอดระยะเวลาโครงการ

ทั้งนี้ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะสามารถเชื่อมโยงภาพกิจกรรมให้ศูนย์ Operation Room ของฝ่ายเลขานุการ กชช. ได้ และสามารถใช้งานตลอดเวลาตามโครงการ

(ฉ) มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบ Internet ความเร็วสูง เพื่อบันทึกและรายงานข้อมูลผ่านระบบไปยังกรมการค้าภายใน ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการรับจํานำระดับจังหวัด (สำนักงานการค้าภายในจังหวัด) และ อคส. หรือ อ.ต.ก. เป็นประจำทุกวัน โดยกรณีเป็นโรงสีขนาดใหญ่ จำนวน ๒ ชุด และโรงสีขนาดกลาง จำนวน ๑ ชุด หรือกรณี อคส./อ.ต.ก. มีอุปกรณ์หรือเครื่องมือจะต้องให้ความร่วมมือในการติดตั้งตลอดเวลาการเข้าร่วมโครงการ

(๓) มีสถานที่เก็บข้าวอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงสี

(๔) ไม่มีภาระค้างส่งมอบข้าวในโครงการช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบาลที่ผ่านๆ มา ยกเว้นกรณีที่มีการผ่อนผันจากคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติหรือคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจํานำข้าว

๒.๔.๒ โรงสีสหกรณ์การเกษตรต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีศักยภาพในการรับฝากอบลดความชื้นและสีแปรสภาพข้าวเปลือก

(๒) ได้รับการรับรองจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าเป็นผู้มีความสามารถเข้าร่วมโครงการได้ โดยให้คณะกรรมการของสหกรณ์ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกันการเข้าร่วมโครงการ

๒.๔.๓ เกณฑ์การพิจารณาให้เข้าร่วมโครงการ

(๑) มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อ ๒.๔.๑ หรือข้อ ๒.๔.๒

(๒) ไม่อยู่ในข่ายต้องห้ามเข้าร่วมโครงการตามข้อ ๒.๔.๔

๒.๔.๔ เกณฑ์การพิจารณาไม่ให้เข้าร่วมโครงการ

โรงสีที่เข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการรับจำนำของรัฐบาล

(๑) มติคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติหรือคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าว หรือมติคณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการรับจำนำระดับจังหวัดให้ขึ้นบัญชีชะลอการเข้าร่วมโครงการ (Black List)

(๒) ความผิดเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลทั้งคดีอาญา (เช่น ลักทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ ฉ้อโกงทรัพย์ เป็นต้น) คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง

(ก) ถูกแจ้งความร้องทุกข์ กล่าวโทษ หรืออยู่ในชั้นพนักงานสอบสวนสั่งฟ้อง

(ข) อยู่ในชั้นพนักงานอัยการสั่งฟ้อง

(ค) มีการฟ้องร้องดำเนินคดีในชั้นศาล

ทั้งนี้ กรณีตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ไม่ว่าโรงสีจะเป็นผู้ต้องหา จำเลย ผู้ถูกฟ้อง ผู้ถูกร้องทุกข์ หรือผู้กล่าวโทษ หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้เกี่ยวข้องกับหน่วยงานดังกล่าวก็ตาม

(๓) ความผิดทางแพ่งหรือคดีอาญาในการดำเนินธุรกิจทางการค้าปกติในลักษณะเข้าข่ายฉ้อโกง เกษตรกร โดยให้นำความในข้อ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๔) กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙ พระราชบัญญัติมาตรการ ชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่มีลักษณะเกี่ยวเนื่อง หรือเป็นมาตรการเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล เว้นแต่มติคณะกรรมการ กำกับดูแลการรับจำนำข้าวหรือมติคณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการรับจำนำระดับจังหวัดให้เข้าร่วม โครงการได้ โดยมีเหตุผลความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินโครงการฯ

(๕) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า กระทำความผิดในโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล หรือ ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงเกษตรกรในการดำเนินธุรกิจทางการค้าปกติ

กรณีโรงสีที่เข้าเกณฑ์การพิจารณาไม่ให้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจัดการ หรือจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใหม่โดยผู้บริหารจัดการคนเดิม ให้ถือว่าโรงสีที่มีการ เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นโรงสีที่เข้าเกณฑ์ไม่ให้เข้าร่วมโครงการด้วย

หากปรากฏในภายหลังว่าโรงสีนั้นๆ ถูกปลดจากบัญชีชะลอการเข้าร่วมโครงการฯ (Black List) ตาม (๑) แล้ว หรือมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้องคดีต่อศาล หรือมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าโรงสีมิได้กระทำความผิดตามฟ้อง ตาม (๒) หรือ (๓) ให้โรงสีดังกล่าวมีสิทธิเข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการตามข้อ ๒.๔.๓ ต่อไป

เกณฑ์การพิจารณาไม่ให้โรงสีเข้าร่วมโครงการฯ ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ใช้กับท่าข้าว จุฑารวมของสหกรณ์การเกษตร หรือกลุ่มเกษตรกรโดยอนุโลม

๒.๔.๕ การดำเนินการกรณีพบการกระทำความผิดในโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล

(๑) ให้หน่วยปฏิบัติที่ตรวจพบการกระทำความผิดในโครงการรับจำนำดำเนินคดีจนถึงที่สุดกับ ผู้กระทำความผิด (โรงสี/เกษตรกร/ผู้ที่เกี่ยวข้อง)

(๒) กรณีความผิดที่ตรวจสอบพบเป็นความผิดอันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ความผิดฐาน ฉ้อโกงทรัพย์ หรือยักยอกทรัพย์ เป็นต้น ให้ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ให้นิยามปฏิบัติที่ตรวจพบการกระทำความผิดแจ้งความกล่าวโทษหรือแจ้งความร้องทุกข์
ต่อพนักงานสอบสวนแล้วแต่กรณี

(ข) กรณี อคส. หรือ อ.ต.ก. ได้รับแจ้งจากหน่วยปฏิบัติที่ตรวจสอบพบการกระทำความผิด
ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ซึ่งอยู่ในกำกับดูแลให้อคส. หรือ อ.ต.ก. แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีจนถึงที่สุดกับผู้กระทำความผิด (โรงสี/เกษตรกร/ผู้ที่เกี่ยวข้อง) ตามที่ได้รับแจ้งจากหน่วยปฏิบัติ
ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(ค) ให้อคส. หรือ อ.ต.ก. ตั้งกรรมการเพื่อสอบสวนข้อเท็จจริง หากพบว่าอาจเกิดจากการ
ทุจริต ประมาทเลินเล่อ ละเลยต่อหน้าที่ ความบกพร่อง หรือไม่ใส่ใจของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าในส่วนกลาง
หรือในจังหวัด หรือเจ้าหน้าที่ประจำจุดที่รับผิดชอบให้อคส. หรือ อ.ต.ก. ดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ อคส./
อ.ต.ก. และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เนื่องจากผลของการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อ
และก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล และหากพบว่า มีความเสียหายเกิดขึ้น
ให้ดำเนินการหาผู้รับผิดชอบและจำนวนค่าเสียหายที่เกิดขึ้นดังกล่าวด้วย

๒.๕ ข้อที่ต้องปฏิบัติของโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ

๒.๕.๑ โรงสีที่จะเข้าร่วมโครงการต้องได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการระดับจังหวัดและแจ้ง
อคส./อ.ต.ก. เป็นผู้พิจารณาอนุมัติและแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการ กชช. ทราบต่อไป (ยกเว้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ให้อคส./อ.ต.ก. พิจารณาคัดเลือกและอนุมัติโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ โดยให้ยื่นสมัครโดยตรงกับ อคส./อ.ต.ก.)
ยกเว้นกรณีที่คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติหรือคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าว กำหนดต่อไป

๒.๕.๒ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องอำนวยความสะดวกในการติดตั้งอุปกรณ์ระบบการระบาย
ของ อคส./อ.ต.ก. โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และระบบการเชื่อมโยงภาพกิจกรรมจากกล้องระบบวงจรปิด
(CCTV) ให้ศูนย์ Operation Room ของฝ่ายเลขานุการ กชช. โดยจะต้องให้ความร่วมมือให้สามารถใช้งานได้
ตลอดเวลาในการเข้าร่วมโครงการ

๒.๕.๓ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรได้ไม่เกิน ๓๐ เท่าของกำลังการผลิต
โดยให้รวมการรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกร กรณีได้รับอนุมัติเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ด้วย ยกเว้นกรณี
ที่ได้รับการผ่อนผันจาก กชช. หรือคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าว กรณีฝ่าฝืนให้หยุดรับจำนำทันที
และกรณีการดำเนินการรับจำนำของโรงสีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้อคส./อ.ต.ก. ไม่สามารถออก
ใบประทวนให้เกษตรกรได้ภายใน ๓ วันทำการ จะจัดหาโรงสีนอกพื้นที่เข้าดำเนินการแทน รวมทั้งโรงสีจะต้อง
หักสิ่งเจือปนและความชื้นให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด หากมีเกษตรกรร้องเรียนกรณีไม่ได้รับ
ความเป็นธรรมจากการถูกหักความชื้นและสิ่งเจือปน ข้อมูลเหล่านี้จะถูกบันทึกไว้เป็นประวัติการเข้าร่วมโครงการ
รับจำนำ เพื่อประกอบการพิจารณาเข้าร่วมโครงการในปีต่อไป ทั้งนี้ ให้อคส./อ.ต.ก. กำกับดูแลให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์โดยเคร่งครัด

๒.๕.๔ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องดำเนินการรับมอบข้าวเปลือกจากเกษตรกร ดังนี้

(๑) การชั่งน้ำหนักให้โรงสีปฏิบัติให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. มาตรการชั่งตวงวัด รวมทั้งให้โรงสีจัดเก็บ
ข้อมูลเกี่ยวกับการชั่งน้ำหนัก โดยให้พิมพ์เป็นเอกสารเก็บไว้เป็นหลักฐานเป็นประจำทุกวัน และสามารถให้
ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๒) การวัดความชื้นของข้าวเปลือกด้วยเครื่องวัดความชื้นข้าวจากเกษตรกร โดยให้สุ่มตรวจสอบ
ข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำมาเข้าร่วมโครงการเพื่อหาค่าเฉลี่ย จำนวน ๓ ครั้ง ทั้งนี้ ให้โรงสีจัดหาเครื่องวัดความชื้นที่

สามารถวัดค่ามาตรฐานข้าวเปลือกที่มีความชื้นเกินร้อยละ ๓๐ ได้ และให้รับมอบข้าวเปลือก โดยให้มีการวัดความชื้นข้าวเปลือกตามข้อเท็จจริง กรณีโรงสีที่เข้าร่วมโครงการวัดความชื้นข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำมาจำหน่ายได้สูงกว่าร้อยละ ๓๕ หรือไม่สามารวัดความชื้นได้ (เนื่องจากเกินขีดจำกัดของเครื่องวัดความชื้น) ให้ถือว่าข้าวเปลือกมีความชื้นร้อยละ ๓๕ และให้หักลดความชื้นข้าวเปลือกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดต่อไป

(๓) การตรวจสอบสิ่งเจือปนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับข้อเท็จจริง โดยข้าวเปลือกที่วัดสิ่งเจือปนได้ไม่เกินร้อยละ ๒ ไม่ให้หักลดน้ำหนัก กรณีข้าวเปลือกวัดสิ่งเจือปนได้เกินร้อยละ ๒ สามารถหักลดน้ำหนักได้โดยให้น้ำร้อยละ ๒ มาหักจากค่าที่วัดได้จริงก่อนหักลดน้ำหนักตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ กรณีเป็นพื้นที่เฉพาะที่ต้องใช้พันธุ์ข้าวฟางลอยเพาะปลูกในนาน้ำลึก อาทิเช่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครนายก ปราจีนบุรี เป็นต้นให้สามารถหักลดน้ำหนักสิ่งเจือปนตามข้อเท็จจริงและได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐

(๔) การตรวจสอบคุณภาพกรัมข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกหอมจังหวัด ข้าวเปลือกปทุมธานี ๑ และข้าวเปลือกเหนียว จะต้องมีการชั่งน้ำหนักข้าวเปลือกที่หักสิ่งเจือปนออกไปแล้วมาใช้ทดสอบ ให้ครบจำนวน ๑๐๐ กรัม/๒๐๐ กรัม ก่อนนำมาทดสอบหาค่ากรัมข้าว ทั้งนี้ ให้มีการปรับเปลี่ยนและลดราคาให้กับเกษตรกรตามที่ได้ตรวจสอบจริงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๒.๕.๕ โรงสี/จุดรับจำหน่ายที่เข้าร่วมโครงการ กรณีมีการตรวจสอบพบว่าโรงสีมีส่วนร่วมในการสวมสิทธิเกษตรกรจะถือว่าโรงสีมีส่วนเกี่ยวข้อง และจะถูกขึ้นบัญชีไม่สามารถเข้าร่วมโครงการช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบาลต่อไป

๒.๕.๖ โรงสี/จุดรับจำหน่ายที่เข้าร่วมโครงการจะต้องรับจำหน่ายข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำมาเข้าร่วมโครงการทุกชนิดตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หรือเป็นไปตามมติคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำหน่ายข้าวที่จะพิจารณาให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๒.๕.๗ การวางหลักทรัพย์ค้ำประกัน โรงสีจะต้องเลือกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ (๑) โรงสีต้องวางหลักทรัพย์ค้ำประกัน ๕๐% หรือ (๒) โรงสีต้องวางหลักทรัพย์ค้ำประกัน ๓๐% และมีโรงสีค้ำประกันไว้ จำนวน ๒ ราย รวม ๒๐% กรณีรับจำหน่ายข้ามเขตจะต้องวางหลักทรัพย์ค้ำประกัน ๑๐๐% ยกเว้นการรับจำหน่ายข้ามเขตในจังหวัดเดียวกันให้วางหลักทรัพย์ค้ำประกัน ๕๐% ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำหน่ายข้าวเป็นผู้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การค้ำประกันที่เหมาะสมเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้ อคส. อ.ต.ก. จัดทำข้อมูลการวางหลักทรัพย์ของโรงสีให้เป็นปัจจุบัน โดยให้โรงสีรับมอบข้าวเปลือกให้สอดคล้องกับการค้ำประกัน กรณีมีปัญหาให้หยุดรับมอบข้าวเปลือกจากเกษตรกรทันที

๒.๕.๘ โรงสีจะต้องแจ้งสถานที่เก็บข้าวตามโครงการ ให้ อคส./อ.ต.ก. ทราบก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยจะต้องแยกกองข้าวของโรงสีที่ดำเนินธุรกิจทางการค้าปกติจากกองข้าวที่รับจำหน่ายตามโครงการอย่างชัดเจน รวมทั้งจัดทำป้ายแสดงกองข้าวไว้ด้วยตลอดเวลา

๒.๕.๙ ห้ามโรงสีรับฝากข้าวเปลือกจากเกษตรกรไว้ก่อน แล้วเจ้าหน้าที่ของ อคส./อ.ต.ก. ออกใบประทวนให้ในภายหลัง หากมีการรับฝากข้าวเปลือกไว้ก่อนให้ถือว่าเป็นข้าวของโรงสีมิใช่ข้าวที่รับจำหน่ายของรัฐบาล โดยเกษตรกรจะต้องนำหนังสือรับรองเกษตรกรและข้าวเปลือกมาส่งมอบ ณ จุดรับจำหน่ายพร้อมกันด้วย หรือเป็นไปตามมติคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำหน่ายข้าวที่จะพิจารณาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้ กรณีมีการกระทำผิดหลักเกณฑ์ให้จัดทำบันทึกไว้เพื่อเป็นประวัติเพื่อประกอบการพิจารณาเข้าร่วมโครงการในปีต่อไป ยกเว้นคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติหรือคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำหน่ายข้าวมีมติผ่อนผันตามความเหมาะสม

๒.๕.๑๐ ห้ามโรงสีที่เข้าร่วมโครงการนำข้าวที่ อคส./อ.ต.ก. ฝากเก็บไว้ไปเก็บในสถานที่อื่นนอกบริเวณโรงสีที่เป็นที่ตั้งตามทะเบียนที่ระบุในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ยกเว้นคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำหน่ายข้าวมีมติผ่อนผันตามความเหมาะสม

๒.๕.๑๑ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องสีแปรสภาพข้าวเปลือกที่รับจำนำ เมื่อ อกส./อ.ต.ก. มีคำสั่งให้สีแปรสภาพเท่านั้น และส่งมอบข้าวสารภายในระยะเวลาตามที่กำหนด ทั้งนี้ ห้ามโรงสีนำข้าวเปลือกที่รับจำนำไปสีแปรสภาพหรือจำหน่ายทางการค้าปกติโดยเด็ดขาด กรณี อกส./อ.ต.ก. มีคำสั่งสีแปรสภาพแล้ว โรงสีไม่แปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสารเพื่อส่งมอบเข้าโกดังกลางภายในเวลาที่กำหนด ให้ อกส./อ.ต.ก. ดำเนินการสั่งระงับการรับฝากข้าวเปลือกและออกไปประทวน และให้ติดป้ายประกาศให้เกษตรกรทราบ ณ หน้าโรงสีในทันที

๒.๕.๑๒ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องเก็บรักษาข้าวเปลือก/ข้าวสารที่รับจำนำไว้ในโกดังของโรงสีที่เข้าร่วมโครงการและดูแลรักษา พร้อมทั้งรับผิดชอบคุณภาพข้าวเปลือกดังกล่าวเช่นเดียวกับผู้ประกอบการดูแลรักษาคุณภาพสินค้าในทางการค้าปกติของตนเอง โดยให้ อกส./อ.ต.ก. หักลดน้ำหนักข้าวเปลือกหรือข้าวสารเมื่อมีการส่งมอบในอัตราร้อยละ ๐.๕ ของปริมาณข้าวเปลือก/ข้าวสารที่จัดเก็บไม่เกิน ๖ เดือน กรณีจัดเก็บเกิน ๖ เดือน ให้หักลดน้ำหนักข้าวเปลือก/ข้าวสารในอัตราร้อยละ ๑

๒.๕.๑๓ ห้ามโรงสีที่เข้าร่วมโครงการดำเนินการรับมอบข้าวเปลือกจากเกษตรกรนอกบริเวณโรงสีที่เป็นจุดรับจำนำ รวมทั้งห้ามเจ้าหน้าที่ อกส./อ.ต.ก. ออกไปประทวนและส่งมอบไปประทวนให้เกษตรกรนอกจุดรับจำนำโรงสี

ทั้งนี้ กรณีตรวจสอบพบหรือมีการร้องเรียนแล้วตรวจสอบพบว่าเป็นไปตามคำร้องเรียนให้ อกส./อ.ต.ก. ปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญาและบันทึกเป็นประวัติเพื่อประกอบการพิจารณาให้เข้าร่วมโครงการปีต่อไป

๒.๕.๑๔ ห้ามโรงสีนำข้าวสารที่ไม่ได้แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่จำนำ หรือข้าวสารของโรงสีอื่นมาส่งมอบ (เปาเกา) เข้าโกดัง/ไซโลของ อกส./อ.ต.ก. และ/หรือส่งมอบให้ผู้ซื้อโดยเด็ดขาด

๒.๕.๑๕ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อบันทึกข้อมูลและรายงานข้อมูลการรับจำนำข้าวเปลือกผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์มายังกรมการค้าภายใน และฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการระดับจังหวัด (สำนักงานการค้าภายในจังหวัด) รวมทั้ง อกส./อ.ต.ก. เป็นประจำทุกวัน ในกรณีที่มีการขนย้ายข้าวเปลือก/ข้าวสารเข้าโกดังกลางให้รายงานล่วงหน้า ๑ วันก่อนการขนย้าย

ทั้งนี้ ให้โรงสีจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้งานเพิ่มเติม หากเกษตรกรมาเข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก โดยกรณีเป็นโรงสีที่มีขนาดใหญ่ให้จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมสนับสนุนพนักงาน จำนวน ๓ ชุด กรณีเป็นโรงสีที่มีขนาดกลางให้จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมสนับสนุนพนักงาน จำนวน ๒ ชุด รวมทั้งให้จัดหาระบบ Internet ที่มีความเร็วสูงสำหรับการใช้ในการดำเนินโครงการด้วย

๓. การสีแปรสภาพและการส่งมอบ

๓.๑ **การสีแปรสภาพ** ให้โรงสีสีแปรสภาพข้าวเปลือกที่ฝากเก็บไว้ที่โรงสี ดังนี้ (๑) ข้าวเปลือกทุกชนิด ทุก ๗ วัน ในอัตราร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณข้าวเปลือกที่จำนำ ณ วันที่สีสีแปรสภาพ หรือ (๒) ให้สีแปรสภาพตามมติคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวที่จะพิจารณาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กรณีโรงสีที่ไม่สีแปรสภาพตามกำหนดในครั้งแรกให้ระงับการรับฝากข้าวเปลือกไว้ก่อนจนกว่าจะมีการส่งมอบข้าวให้ครบถ้วนและต่อมาเมื่อการกระทำดังกล่าวอีกเป็นครั้งที่ ๒ ให้หยุดการดำเนินการตามโครงการทันทีและบันทึกเป็นประวัติ เพื่อประกอบการพิจารณาเข้าร่วมโครงการในปีต่อไป

ทั้งนี้ กรณีโรงสีผิดเงื่อนไขตามสัญญาทำให้เกิดความเสียหายแก่โครงการและภาครัฐ ให้ อกส./อ.ต.ก. ดำเนินการปฏิบัติเป็นไปตามสัญญาทันที

๓.๒ **การส่งมอบข้าวสาร** โรงสีจะต้องนำส่งข้าวสารเข้าเก็บคลังกลาง/ไซโล ที่เข้าจัดเก็บที่ได้รับอนุมัติจาก อกส./อ.ต.ก. โดย อกส./อ.ต.ก. และ/หรือผู้ซื้อในอัตราที่กำหนด และภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยให้ฝ่ายเลขานุการคำนวณอัตราส่งมอบจากเดิมที่กำหนด โดยใช้ราคาเฉลี่ยย้อนหลัง ๗ วัน เป็นราคาเฉลี่ยย้อนหลัง ๑๕ วันแทน โดยให้กำหนดอัตราส่งมอบข้าวสารทุก ๑๕ วัน

ทั้งนี้ ในการส่งมอบข่าวสารที่ได้จากการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข่าวสารตามโครงการให้ส่งมอบต้นข้าวตามมาตรฐานกระทรวงพาณิชย์ที่กำหนดเพียงอย่างเดียวเท่านั้นหรือตามมติคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวพิจารณาตามความเหมาะสม

๓.๓ ให้คณะกรรมการระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานระดับอำเภอเข้มงวดกวดขันในการกำกับดูแลการสีแปรสภาพและส่งมอบข้าวของโรงสีเข้าโกดังกลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๓.๔ ให้ปรับปรุงระบบข้อมูลการสั่งสีแปรสภาพ การแปรสภาพ การส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลางของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อคส./อ.ต.ก. และกรมการค้าภายใน ให้สามารถเชื่อมโยงกันโดยระบบ IT ได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการติดตามและกำกับดูแลได้ตลอดระยะเวลา

๔. การเก็บรักษาข้าวสาร

๔.๑ ให้เก็บรักษาข้าวสารที่แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่รับจำนำในคลังกลาง/ไซโลที่เช่าจัดเก็บโดย อคส. และ อ.ต.ก. โดย อคส./อ.ต.ก. จะต้องรับผิดชอบปริมาณ ชนิด และคุณภาพข้าวสาร จนกว่าจะได้ส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อ หากเกิดปัญหาข้อโต้แย้งเรื่องคุณภาพข้าวสาร ให้ อคส./อ.ต.ก. พิจารณาทหาหน่วยงานที่มีความเป็นกลางเป็นผู้ตรวจสอบชี้ขาด หรือตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวกำหนดให้เหมาะสม ทั้งนี้ ให้คัดเลือกโกดังกลาง/ไซโลที่ได้มาตรฐานไม่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย และให้มีการจัดการจากคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด จำแนกเป็น เกรด A (ดีที่สุด) เกรด B (ดีมาก) และเกรด C (พอใช้) โดยให้คัดเลือกโกดังกลาง/ไซโลที่ได้รับการจัดอยู่ในเกรด A มาใช้เก็บข้าวสารก่อนเป็นลำดับแรก และให้พิจารณาคัดเลือกเกรด B และเกรด C เป็นลำดับถัดไป

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดตรวจสอบและรับรองและจัดการโกดังกลาง/ไซโล ให้แก่ อคส. และ อ.ต.ก. ภายใน ๗ วันทำการ นับแต่ได้รับแจ้งจาก อคส./อ.ต.ก. หรือผู้ประกอบการยื่นสมัครเข้าร่วมตามโครงการ ยกเว้นกรณีได้รับการผ่อนผันจาก กษช. หรือคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าว

๔.๒ ให้ อคส./อ.ต.ก. จัดหาโกดังกลาง/ไซโลและเปิดโกดังกลาง/ไซโล เพื่อรับมอบข้าวสารให้เพียงพอ รวมทั้งแจ้งฝ่ายเลขานุการ กษช.ทราบทันที เพื่อใช้ในการติดตามกำกับดูแลและตรวจสอบป้องกันการทุจริต

๔.๓ ให้ อคส./อ.ต.ก. รายงานผลการรับมอบข้าวสารให้คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดและฝ่ายเลขานุการ กษช. ทราบเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกสัปดาห์จนกว่าจะมีการระบายและส่งมอบข้าวดังกล่าวให้กับผู้ซื้อและผู้รับมอบ

ทั้งนี้ ให้ อคส./อ.ต.ก. และบริษัทผู้ตรวจสอบคุณภาพข้าวเป็นผู้จัดหากุญแจ สำหรับใช้เปิดปิดประตูโกดังกลาง จำนวน ๓ ชุด ต่อประตู ทั้งนี้ กำหนดให้ผู้ทีคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดมอบหมายที่มีหน้าที่รับผิดชอบ อคส./อ.ต.ก. และบริษัทผู้ตรวจสอบคุณภาพข้าวเป็นผู้เก็บรักษากุญแจฝ่ายละหนึ่งชุดจนกว่าจะมีการส่งมอบข้าวให้กับผู้ซื้อหรือให้คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดเป็นผู้พิจารณาแนวทางปฏิบัติเปิดปิดโกดังกลางตามเหมาะสม โดยยึดหลักสามารถกำกับดูแลได้และไม่เสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายกับภาครัฐและแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการ กษช. ทราบต่อไป และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบโกดังกลาง/ไซโลเป็นระยะ (ตู่แดง) ด้วย

๔.๔ ให้ อคส./อ.ต.ก. จัดหาบริษัทที่มีอาชีพดูแลรักษาคุณภาพข้าวในการมรยาที่ได้มาตรฐานและมีการประกอบธุรกิจต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันไม่น้อยกว่า ๒ ปี โดยแยกต่างหากจากบริษัทผู้ตรวจสอบคุณภาพข้าว กรณีมีโกดังข้าวสารในบริเวณเดียวกันให้ร่วมกันบริหารจัดการจัดหาบริษัทที่มีอาชีพดูแลรักษาคุณภาพข้าวในการมรยาเป็นบริษัทเดียวกันหรือให้มีการมรยาในระยะเวลาเดียวกัน หรือให้คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ โดยปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หรือตามมติคณะกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวพิจารณาตามความเหมาะสม

๔.๕ คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด/อ.ต.ก. จะต้องจัดให้มีคลังกลาง/ไซโลจัดเก็บข้าวสารอย่างเพียงพอ มิให้เกิดปัญหาต้องเข้าคิวรอการส่งมอบข้าวสารข้ามวัน รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่ประจำคลังกลาง/ไซโลต้องกำกับดูแลการรับมอบและการเก็บรักษาข้าวสารให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามหลักเกณฑ์ ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีเซอร์เวย์อร์ที่ได้มาตรฐานและมีการประกอบธุรกิจต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันไม่น้อยกว่า ๓ ปี ตามที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนดเป็นผู้ทำการตรวจสอบคุณภาพข้าวสารก่อนเข้าเก็บและจะต้องติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดบันทึกภาพบริเวณคลังกลาง อย่างน้อย ๓ จุด คือ (๑) จุดทำการส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลาง/ไซโล และการขนย้ายข้าวสารออกจากโกดังกลาง (๒) จุดภายในโกดังกลางทั้งด้านหน้าและหลัง และ (๓) กรณีโกดังกลางมีขนาดใหญ่ให้มีการเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถมองเห็นภายในได้ชัดเจน เพื่อให้สามารถบันทึกภาพการเคลื่อนไหวของการขนย้ายข้าวสารได้ชัดเจน รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงภาพกิจกรรมให้ศูนย์ Operation Room ของฝ่ายเลขานุการ กชช. ก่อนเปิดรับมอบข้าวสารตามโครงการ โดยให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาที่เข้าร่วมโครงการได้ด้วย

ทั้งนี้ อ.ต.ก. จะต้องบริหารจัดการและกำกับดูแลโกดังกลาง/ไซโลที่จะใช้ส่งมอบข้าวสารให้มีอุปกรณ์ขั้นพื้นฐานและเก็บค่าบริการจากโรงสีที่ส่งมอบข้าวสารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อาทิเช่น ค่าขนถ่ายน้ำหนักบรรทุกทุกข้าวสาร คันละ ๕๐ บาท กรณีเป็นรถพ่วงคันละ ๑๐๐ บาท ค่ากรรมกรชักลากข้าวสารกระสอบละ ๑ บาท และจัดให้มีบริการห้องน้ำอย่างเพียงพอ รวมทั้งจะต้องจัดให้มีแรงงานกรรมกรให้เพียงพอ เพื่อใช้ในการส่งมอบข้าวสารเข้าโกดังกลาง/ไซโลด้วย

๕. การระบายข้าว

คณะอนุกรรมการพิจารณาระบายข้าว ทำหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์ ปริมาณ ราคา วิธีการ และเงื่อนไขในการจำหน่ายข้าวสารในโกดังกลาง/ไซโล ที่แปรสภาพจากข้าวเปลือกโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล รวมทั้งข้าวเปลือกและข้าวสารอื่นๆ ที่คงเหลือของรัฐบาล กำกับดูแลแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการระบายข้าวดังกล่าว พิจารณากำหนดวิธีการระบายข้าวได้ตามความจำเป็น รวมทั้งการระบายจำหน่ายข้าวสาร ส่วนการระบายผ่านตลาดสินค้าเกษตรกรล่วงหน้า มอบคณะอนุกรรมการระบายข้าวผ่านตลาดสินค้าเกษตรกรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยเป็นผู้พิจารณาและวางระบบการระบายข้าวที่ได้รับจัดสรรผ่านกลไกตลาดสินค้าเกษตรกรล่วงหน้า ทั้งนี้ การจัดทำแผนการระบายข้าว ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อราคาตลาดข้าวในประเทศเป็นสำคัญ รวมทั้งในการระบายข้าวเปลือก/ข้าวสารให้ระบายข้าวตามสภาพและ/หรือการระบายข้าวตามมาตรฐานกระทรวงพาณิชย์ เพราะในการรับมอบข้าวสารเข้าโกดังกลางกำหนดให้โรงสีส่งมอบข้าวตามมาตรฐานกระทรวงพาณิชย์ โดยให้มีผู้ตรวจสอบคุณภาพข้าวรับผิดชอบในการตรวจสอบ กรณีผู้ซื้อโต้แย้งคุณภาพข้าวเซอร์เวย์อร์ต้องรับผิดชอบและ อ.ต.ก. ต้องหาเซอร์เวย์อร์กกลางมาพิสูจน์

๖. การกำกับดูแล

๖.๑ จุฑารับจำนำและเก็บรักษาข้าวเปลือก มอบหมายให้คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด/อ.ต.ก. ในฐานะหน่วยปฏิบัติจัดให้มีจุฑารับจำนำให้เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร และเข้มงวดกวดขัน รวมทั้งวางระบบการตรวจสอบการรับจำนำเพื่อให้เป็นธรรมแก่เกษตรกรและให้สามารถป้องกันการรั่วไหลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน ทั้งนี้ จุฑารับจำนำจะต้องจัดให้มีผู้ช่วยปฏิบัติงานของ อ.ต.ก. จุฑละ ๒ คน คุณสมบัติไม่ต่ำกว่า ปวช. โดยให้จ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนในอัตราเดือนละ ๙,๐๐๐ บาท/คน (กรณีไม่มาปฏิบัติงานให้หักค่าตอบแทนวันละ ๓๐๐ บาท) กรณีผู้ช่วยปฏิบัติงานของ อ.ต.ก./อ.ต.ก. ที่ต้องปฏิบัติงานนอกเวลาทำการ (๐๘.๐๐ – ๑๘.๐๐ น.) ให้จ่ายค่าตอบแทนเพิ่มเติมในอัตราวันละ ๕๐ บาท ตัวแทนเกษตรกรให้ค่าตอบแทนวันละ ๓๐๐ บาท/คน โดยให้มีการแต่งตั้งจุฑารับจำนำวันละ ๓ คน

ข้าราชการที่จังหวัดแต่งตั้ง จดละ ๑ คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ จดละ ๒ คน โดยให้ได้รับค่าตอบแทน วันละ ๒๐๐ บาท เพื่ออำนวยความสะดวกและให้เป็นธรรมแก่เกษตรกรที่นำข้าวเปลือกมาเข้าร่วมโครงการ โดยให้เบิกค่าใช้จ่ายจากงบประมาณหน่วยงานที่เป็นจุดรับจำนำของ อคส./อ.ต.ก. ยกเว้นเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เบิกค่าใช้จ่ายจากงบประมาณค่าใช้จ่ายกำกับดูแลตรวจสอบของฝ่ายเลขานุการ กษช. ทั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่ประจำจุดรับจำนำจะต้องมาปฏิบัติงานเป็นประจำทุกวันไม่เว้นวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. เพื่ออำนวยความสะดวกและให้เป็นธรรมแก่เกษตรกรที่นำข้าวเปลือกมาจำนำ

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่อคส./อ.ต.ก. ประจำจุดรับจำนำจะต้องกำกับดูแลผู้ช่วยปฏิบัติงานของ อคส./อ.ต.ก. ให้ปฏิบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด และจะต้องมีส่วนรับผิดชอบในกรณีเกิดปัญหาในทางปฏิบัติตามระเบียบทางราชการ โดยผู้ช่วยปฏิบัติงานของ อคส./อ.ต.ก. ตัวแทนเกษตรกร และข้าราชการที่จังหวัดแต่งตั้งและเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องอยู่ปฏิบัติงานตลอดเวลาที่กำหนดไว้ รวมทั้งต้องร่วมกันในการอำนวยความสะดวกและให้เป็นธรรมในการกำกับดูแลการรับจำนำในการชั่งน้ำหนัก การวัดความชื้นและสิ่งเจือปน การตรวจสอบคุณภาพข้าวแก่เกษตรกรที่นำข้าวเปลือกมาเข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งให้ อคส./อ.ต.ก. จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการดำเนินการโครงการไว้ที่จุดรับจำนำในแต่ละขั้นตอนให้ คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดต้องกำกับดูแลให้เห็นอย่างชัดเจน หรือตามมติคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวจะพิจารณาตามความเหมาะสม

๖.๒ มอบหมายให้ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งประเทศไทย สมาคมชาวนาข้าวไทย สมาคมส่งเสริมชาวนาไทย และสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย ไปประชุมหารือและคัดเลือกตัวแทนเกษตรกร ไปประจำจุดรับจำนำและ คณะอนุกรรมการระดับจังหวัดเป็นผู้พิจารณาเจ้าหน้าที่ประจำจุดรับจำนำ ประกอบด้วย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กำหนดไว้ สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยปฏิบัติงานของ อคส./อ.ต.ก. ให้ อคส./อ.ต.ก. เป็นผู้คัดเลือกและแจ้ง คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดทราบต่อไป ที่สามารถดูแลผลประโยชน์ของเกษตรกรได้อย่างแท้จริงและเจ้าหน้าที่ประจำจุดรับจำนำต้องสามารถแก้ไขปัญหาในการรับจำนำแก่เกษตรกรได้ โดยให้มีการติดประกาศรายชื่อพร้อมรูปถ่ายเจ้าหน้าที่ อคส./อ.ต.ก. ผู้ช่วยปฏิบัติงานของ อคส./อ.ต.ก. ตัวแทนเกษตรกร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไว้ตลอดเวลาให้เห็นชัดเจน รวมทั้งให้ อคส./อ.ต.ก. และเจ้าหน้าที่ประจำจุดรับจำนำต้องมีบัตรประจำตัวแสดงแก่เกษตรกร ณ จุดรับจำนำตลอดเวลาการรับจำนำ หากเกษตรกรมีปัญหาไม่ได้รับความเป็นธรรมให้ร้องเรียนผ่านสายด่วน ๑๕๖๙

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด/อคส./อ.ต.ก. จะต้องกำกับดูแลโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่ อคส./อ.ต.ก. ที่ปฏิบัติงาน ณ จุดรับจำนำ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการรับจำนำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยเคร่งครัด โดย อคส./อ.ต.ก. จะต้องกำกับดูแลการออกไปประทวนส่งมอบเกษตรกร ภายใน ๓ วันทำการ นับถัดจากวันรับมอบข้าวเปลือกจากเกษตรกรและให้ ธ.ก.ส. เร่งรัด ธ.ก.ส. สาขา ให้มีการจ่ายเงินให้แก่เกษตรกร ภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่เกษตรกรนำใบประทวนมาจำนำ

สำหรับการจัดส่งใบประทวนของ อคส. และ อ.ต.ก. ในพื้นที่แต่ละจังหวัด มอบหมายให้ อคส. และ อ.ต.ก. จัดส่งใบประทวนที่มีหมายเลขกำกับไว้ชัดเจนให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการระดับจังหวัดกำกับดูแล เพื่อป้องกันการทุจริตและใบประทวนสูญหาย หรือตามมติคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำพิจารณาตามความเหมาะสม

๖.๓ ส่วนภูมิภาค ให้คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการวางระบบการรับจำนำและประชาสัมพันธ์ ประชุมชี้แจงการดำเนินโครงการรับจำนำ การออกหนังสือรับรองเกษตรกร การกำกับดูแลการรับรองโรงสี/โกดังกลาง การดำเนินการ

รับจำนำของโรงสี การจัดสรรใบประทวนให้แก่โรงสีที่เข้าร่วมโครงการในจังหวัด การตรวจสอบสต็อกโรงสีก่อนรับมอบข้าวเปลือกจำนำ การตรวจสอบโกดังกลางก่อนรับมอบข้าวสาร และการตรวจสอบสต็อกข้าวของโรงสี การตรวจสอบสต็อกข้าวสารที่โกดังกลาง รวมถึงการระบายข้าวเปลือก/ข้าวสาร ทั้งนี้ จะต้องกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการรับจำนำในพื้นที่ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยรวดเร็วและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งป้องกันการสวมสิทธิและการปลอมปนข้าว เพื่อให้ประโยชน์ตกแก่เกษตรกรอย่างแท้จริง และป้องกันความเสียหายของภาครัฐ ทั้งนี้ขอให้แต่งตั้งคณะทำงานฯ ระดับอำเภอเพื่อช่วยจังหวัดตรวจสอบการดำเนินโครงการของโรงสีที่อยู่ในอำเภอเป็นระยะและต่อเนื่อง พร้อมรายงานให้ฝ่ายเลขานุการ กชช. ทราบต่อไป

๖.๔ ส่วนกลาง ฝ่ายเลขานุการ กชช. ทำหน้าที่แจ้งมติ กชช. กำหนดแนวทางการปฏิบัติ และกำกับดูแลและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่จังหวัดที่มีเขตติดต่อชายแดนเพื่อป้องกันการลักลอบการนำข้าวเปลือกจากประเทศเพื่อนบ้านมาเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การวัดความชื้นข้าวเปลือกและสิ่งเจือปนเพื่อให้เกษตรกรได้รับความเป็นธรรมและให้มีการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยจะเผยแพร่ทาง website www.dit.go.th

ทั้งนี้ มอบหมายให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากหน่วยงาน อคส./อ.ต.ก. หรือฝ่ายเลขานุการ กชช. เป็นผู้แจ้งความดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้อง กรณีการตรวจสอบพบการทุจริตโดยให้เบิกค่าใช้จ่ายจากงบประมาณในการดำเนินการตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกปี ๒๕๕๖/๕๗ หรือจากงบประมาณประจำปี ๒๕๕๗ ของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรไว้

๖.๕ กระทรวงมหาดไทย กำกับดูแลการทำงานของคณะอนุกรรมการระดับจังหวัดอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการออกหนังสือรับรองเกษตรกร การให้บริการเกษตรกร ณ จุดรับจำนำ การเก็บรักษาข้าวเปลือกของโรงสี และการเก็บรักษาข้าวสารในคลังกลาง

๖.๖ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำกับดูแลการออกหนังสือรับรองเกษตรกรโดยต้องออกหนังสือรับรองให้ตรงตามข้อเท็จจริงทั้งรายชื่อเกษตรกร พื้นที่เพาะปลูก ชนิด และปริมาณผลผลิตข้าว โดยต้องกำหนดผู้รับผิดชอบในการออกหนังสือรับรองไว้อย่างชัดเจน

๖.๗ คณะทำงานหรือหน่วยงานปฏิบัติการพิเศษ ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อประสานงาน และตรวจสอบการดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐบาล โดยกำหนดขอบเขตการปฏิบัติการตรวจสอบให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีจุดรับจำนำและคลังกลางและให้รวมถึงการตรวจสอบคุณภาพข้าวสารของชุดตรวจสอบข้าวกรมการค้าต่างประเทศด้วย

ทั้งนี้ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติตรวจสอบการขนย้ายข้าวเปลือก ข้าวสาร ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ โดยทำความเข้าใจเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ตรวจสอบใบกำกับการขนย้ายที่เป็นฉบับจริง รวมทั้งระยะเวลาในการขนย้ายให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงโดยเคร่งครัด

๖.๘ ให้คณะอนุกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องเข้มงวดกวดขันและเพิ่มความถี่ในการตรวจสอบ โดยให้มีการตรวจสอบเพิ่มขึ้นเป็นระยะตลอดระยะเวลาโครงการ และกรณีที่มีการร้องเรียนให้จัดสายตรวจจากส่วนกลางตรวจสอบทันที

.....

ฝ่ายเลขานุการ กชช.
กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์
กันยายน ๒๕๕๖